

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี*

The Administrative Factors Influencing Internal Educational Quality
Assurance According to the Four Iddhipāda Principles in Local
Administrative Child Development Centers in Phanat Nikhom
District, Chonburi Province

ปรามินทร์ สีจันทร์ฮอด, เกษม แสงนนท์ และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง

Poramin Seejanhod, Kasem Saengnon and Samrit Kangpeng

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: poraminsjh@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนธิคม 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนธิคม และ 3) ศึกษาอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณกับคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 152 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 12 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนธิคม พบว่า 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย 2) ปัจจัย

*ได้รับบทความ: 27 เมษายน 2567; แก้ไขบทความ: 20 สิงหาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 22 สิงหาคม 2567

Received: April 27, 2024; Revised: August 20, 2024; Accepted: August 22, 2024

ด้านการจัดการ 3) ปัจจัยด้านบุคลากร 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน 5) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ทั้ง 5 ปัจจัยมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

2. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมและรายด้าน มีระดับความคิดเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย ตามลำดับ

3. อิทธิบาท 4 ส่งผลต่อปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนิมคม 4 ปัจจัยคือ 1) ผู้บริหารและการกำหนดนโยบาย 2) การบริหารจัดการ 3) บุคลากรประกันคุณภาพการศึกษา 4) วัฒนธรรมองค์กร

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร; การประกันคุณภาพการศึกษา; หลักอิทธิบาท 4

Abstract

This research aimed to: 1) study the factors influencing internal educational quality assurance according to the Four Iddhipāda Principles at local administrative child development centers in Phanat Nikhom District, Chonburi Province; 2) explore the factors affecting the management of internal educational quality assurance according to the same principles in these centers; and 3) analyze the impact of the Four Iddhipāda Principles affecting the management of internal educational quality assurance according to the same principles in these centers. The research utilized a mixed- methods between quantitative and qualitative data. The research sample group of 152 administrators and teachers, 12 key informants. The research instrument was a questionnaire and interview. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The factors of educational quality assurance management according to the 4 factors of the local administrative organization child development center in Phanat Nikhom District found that 1) administrators and policies factors, 2) management factors, 3) personnel factors, 4) resources and support factors, and 5) organizational culture factors, all 5 factors were implemented at the highest level.

2. The administration factors influencing internal educational quality assurance according to the Four Iddhipāda Principles were at the highest level overall and across all individual aspects. The factors, ranked by descending means, were: resources and supporting elements; personnel; organizational culture; management and administrators, and policies.

3. The Four Iddhipāda Principles affecting the management of internal educational quality assurance according to the same principles in these centers are: (1) administrators and policy determination; (2) management; (3) quality assurance personnel and (4) organizational culture.

Keywords: Administrative Factors, Educational Quality Assurance, Iddhipāda

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กล่าวถึงเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ในหมวด 6 ว่าสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพทั้งภายในและการประกันคุณภาพภายนอกตามแนวทางที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะมาตราที่ 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2553 หมวดที่ 1 บททั่วไป ข้อ 5 กล่าวว่าให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อตรวจสอบและประเมินกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยให้มีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ตรงหรือใกล้เคียงกับเกณฑ์คุณภาพที่ตั้งไว้ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปมั่นใจในการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้นๆ ว่ามีคุณภาพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 12-14)

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาระดับปฐมวัย ส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากรหรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียนรวมทั้งปัจจัยอื่นๆ และสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเอง จึงทำให้คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพบริหารจัดการมีความแตกต่างกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561, หน้า 1) ด้วยเหตุนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สูงขึ้นตามมาตรฐานที่กำหนด

ซึ่งวงจรคุณภาพ PDCA สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีระบบหรือวิธีการที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพ PDCA ทั้งนี้กรมวิชาการ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 8) อธิบายถึงวงจรคุณภาพกับการบริหารจัดการสถานศึกษา

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี มีความสามารถเรียนรู้ทำงานได้ เก่งและเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคม เด็กต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัยองค์กรท้องถิ่นมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย (มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562, หน้า 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มาตรา 54 และพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 2-5 ปีที่เข้ารับการบริการทุกคนให้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์แข็งแรง มีพัฒนาการตามวัยอย่างเต็มศักยภาพ มีพัฒนาการที่เหมาะสมทุกด้าน และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ดังนั้นเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและมาตรฐานการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและภาคีเครือข่ายอื่นๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเกื้อหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2561, หน้า 3)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพนัสนิคมได้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 จนกระทั่งสถานศึกษาทุกแห่งได้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แต่ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบประกันคุณภาพให้เกิดอย่างเข้มแข็ง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับกรมการศึกษาปฐมวัย และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561, หน้า 3) การจะให้ประกันคุณภาพการศึกษาภายในได้คุณภาพและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเอาหลักอิทธิบาทสี่ คือ ความรัก ความขยันหมั่นเพียร ความเอาใจใส่ และความรอบคอบเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการปัจจัยการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องมือใช้วัดความสำเร็จ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 49 คน ครูผู้สอน 204 คน รวม 253 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน และใช้การสุ่มแบบแบ่งช่วงชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 152 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิธีสร้างเครื่องมือ แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 70-74) 2) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ 3) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.60-1.00 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความคล้ายคลึงกันทั้งบริบทพื้นที่และประชากร จำนวน 30 คน 5) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาหาความสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ .30-.49 ถือว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง 6) คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .81 และ 7) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 70-74)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่า IOC (Index of item objective congruence) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) และ 2) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนนทบุรี ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับอิทธิบาท 4 ที่เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่องานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ 2) นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ 3) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบ 4) นำแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ จากนั้นนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ จึงทำการแปลความ ตีความหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการพรรณนา

4. สรุปผลการวิจัย

การทำวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี มีผลการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ใช้ทำการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรีพบว่า ปัจจัย 5 ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.36) 2) ปัจจัยด้านบริหารจัดการ พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36) 3) ปัจจัยด้านบุคลากร พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.29) 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.27) และ 5) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.32)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติการในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.21)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.07) ปัจจัยด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.29) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.31) ปัจจัยด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36) และปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 8 ผู้บริหารมีการวางแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือข้อ ข้อที่ 2 ผู้บริหารมีความพึงพอใจในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.58) และข้อที่ 7 ผู้บริหารมีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและโอกาสในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.85) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติการน้อยสุด คือข้อที่ 6 ผู้บริหารการเอาใจใส่ในการให้การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกให้บุคลากรปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 1.17) ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยด้านบริหารจัดการ ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือข้อที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กมีการจัดการตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.77) รองลงมาข้อที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กมีการนำข้อมูลสถิติ ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมภายในมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.77) และข้อที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กมีการสื่อสารให้ข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุม เพื่อขับเคลื่อนสู่เป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.70) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติการน้อยที่สุด คือข้อที่ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กมีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยด้านบุคลากร ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือข้อที่ 8 ผู้บริหารมีการบริหารบุคลากรตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.20) รองลงมาคือ ข้อที่ 7 มีบุคลากรพอเพียงและเหมาะสมต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.54) และข้อที่ 2 บุคลากรให้ความสนใจความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมให้การสนับสนุนในการดำเนินงานประกันคุณภาพของหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.65) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติการน้อยที่สุด คือค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 4 บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือข้อที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กมีบริหารทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.20) รองลงมา คือข้อที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.54) และข้อที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กมีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนอย่างพอเพียง ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.65) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติการน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 4 ศูนย์พัฒนาเด็กมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

2.5 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือผู้บริหารมีบริหารวัฒนธรรมองค์กรตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.39) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.45) และ ข้อที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาและการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.61) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติการน้อยที่สุด ข้อที่ 5 บุคลากรทุกฝ่ายตระหนักในความรับผิดชอบร่วมกัน ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ใช้ทำการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คืออิทธิบาท 4 ส่งผลต่อปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี ใน 5 ด้าน ซึ่งมีผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยบริหารด้านผู้บริหารและการกำหนดนโยบาย อิทธิบาท 4 ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พบว่า เมื่อผู้บริหารมีความพึงพอใจ (ฉันทะ) มีความมุ่งมั่นขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย (วิริยะ) มีความเอาใจใส่ในงานประกันคุณภาพการศึกษา (จิตตะ) และมีการวิเคราะห์ประเมินผล (วิมังสา) จะส่งผลต่อการการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ นโยบาย แผนปฏิบัติการ การออกคำสั่งและการมอบหมายงานตามหน้าที่ด้วยความยุติธรรม

2. ปัจจัยบริหารด้านผู้บริหารจัดการ อิทธิบาท 4 ส่งผลต่อการบริหารจัดการ คือทำให้คนในองค์กรทำงานตามแผน มีการมอบหมายงานตามแผน สั่งงานตามแผน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และอิทธิบาท 4 ยังส่งผลต่อการวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องด้วยความรัก ความมุ่งมั่น ความเอาใจใส่ และมีการประเมินผล จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพ บรรลุตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

3. ปัจจัยการบริหารด้านบุคลากร อิทธิบาท 4 ส่งผลต่อการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กร ในการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ การจัดบุคลากรผู้รับผิดชอบงาน การมอบหมายงาน ตามความถนัด ตามความสามารถของแต่ละบุคคลอย่างเหมาะสมด้วยความเป็นธรรม ให้เกียรติซึ่งกันและกันในการทำงาน โดยการร่วมแรงร่วมใจกัน ให้เสรีภาพในการทำงาน และอยู่ด้วยกันแบบอาทรภาพ

4. ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีอิทธิบาท 4 จะส่งผลต่อศูนย์พัฒนาเด็กควรมีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนอย่างพอเพียง เช่น วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน ครุภัณฑ์ที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการปฏิบัติงานอาคารและสถานที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรม มีการติดตามและประเมินการใช้ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนด

5. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ผู้บริหารและครูผู้สอนมีอิทธิบาท 4 จะส่งผลต่อศูนย์พัฒนาเด็กควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรัก ด้วยความเพียร ด้วยความเอาใจใส่ ด้วยความรอบคอบและด้วยความตรงตรง ไตร่ตรอง สร้างเด็กให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความกตัญญูต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ อันเป็นค่านิยมที่ของการจัดการศึกษาไทย

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนสนิมคม ทั้ง 5 ด้านคือ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ปัจจัยด้านบริหารจัดการ พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ปัจจัยด้านบุคลากร พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด และ 5) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานด้วยความรัก ความขยันหมั่นเพียร ด้วยความเอาใจใส่ และมีการวิเคราะห์วัดผลประเมินผลจะทำให้การปฏิบัติปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี บำรุงเวช (2561, หน้า 1-9) ได้ศึกษาวิจัย การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในสังกัดกลุ่มอัมพวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถาน

ศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านคือ 1) มีความพึงพอใจในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในด้านฉันทะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) มีความเพียรพยายาม ขยัน อดทน ไม่ทอดทิ้งไม่ทอดทิ้งในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านวิริยะโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) มีความตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจใส่ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านจิตตะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 4) มีความหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลในความสำเร็จในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านวิมังสาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเพศมีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษา ระดับการศึกษาต่างกันโดยภาพรวมทุกด้าน พบว่ามีการประยุกต์ใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .280 แนวทางการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านการนำหลักการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาควรคำนึงถึงหลักอิทธิบาท 4 เมื่อนามาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของหน่วยงานองค์กรของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ มีความแตกต่างกันทั้งด้านคุณวุฒิและวัยวุฒิ สิ่งที่ถูกท่านคาดหวัง คือ การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ดีและมีมาตรฐาน คือ การนำไปบูรณาการใช้อย่างจริงจังในการบริหารงานและเรียนรู้ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

2. ผลการวิจัยที่ค้นพบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องใช้หลักการทางพระพุทธศาสนาเข้ามาร่วมกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้แก่หลักอิทธิบาท 4 ฉันทะ (รักในหน้าที่การงาน) วิริยะ (ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน) จิตตะ (การเอาใจใส่ในหน้าที่ของตนเอง) วิมังสา (การวัดผลประเมินผลในการทำงาน) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาบรรจง ตีสโรจน์ (ศรีสุข) (2560) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม 4 ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปรีดีคุณรสวิทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า อิทธิบาทธรรม 4 เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ได้มากมาย เช่น การปฏิบัติธรรม การทำงาน การจัดการเรียนการสอนหนังสือหรือในการดำเนินชีวิต หลักอิทธิบาทธรรม 4 ประกอบไปด้วย ฉันทะ หมายถึง สร้างความพอใจในการทำงาน ประสงค์จะทำยิ่งขึ้น วิริยะ หมายถึง ความขยัน หมั่นเพียร จิตตะ หมายถึง ความมีจิตใจมุ่งมั่นไม่ทอดทิ้งต่อปัญหาหรืออุปสรรค วิมังสา หมายถึง การรู้จักใช้ปัญญา ใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบด้านในการทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย แนวทางในการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนปรีดีคุณรสวิทยา ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางในการประยุกต์หลักอิทธิบาท

ในการเรียนการสอนโดยให้ครูผู้ทำการสอนในโรงเรียนต้องเป็นผู้รักงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบอยู่ และเอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการสอนหนังสือ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำการสอนด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน การช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านอื่นๆ

6. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยแบบการพัฒนา (R&D) และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาไทย

1. รูปแบบการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
2. การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี พบองค์ความรู้ คือปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ในด้านที่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย ส่งผลให้ผู้บริหารมีการวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ 2) ปัจจัยด้านบริหารจัดการ ส่งผลให้ผู้บริหารมีการจัดการตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ปัจจัยด้านบุคลากร ส่งผลให้ผู้บริหารการบริหารบุคลากรตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ส่งผลต่อผู้บริหารมีการบริหารทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ และ 5) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ส่งผลให้ผู้บริหารมีการบริหารวัฒนธรรมองค์กรตามแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

- ณัฐชยา บำรุงเวช และคณะ. (2561). การประยุกต์ใช้อธิติบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในสังกัดกลุ่มอัมพวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 7(1), 1-9.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- พระมหาบรรจง ดิสรโน (ศรีสุข). (2560). *ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอธิติบาทธรรม 4 ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. (2562). *คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.